

382**PROTOKÓŁ DO KONWENCJI****o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR),**

sporządzony w Genewie dnia 5 lipca 1978 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 5 lipca 1978 r. został sporządzony w Genewie Protokół do Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR), w następującym brzmieniu:

*Przekład***PROTOKÓŁ
DO KONWENCJI****o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR),****sporządzony w Genewie dnia 5 lipca 1978 r.****NARODY ZJEDNOCZONE****PROTOKÓŁ DO KONWENCJI O UMOWIE
MIĘDZYNARODOWEGO PRZEWOZU DROGOWEGO TOWARÓW (CMR)**

**STRONY NINIEJSZEGO PROTOKOŁU
BĘDĄCE STRONAMI Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego
towarów (CMR) sporządzonej w Genewie dnia 19 maja 1956 r.
UZGODNIŁY, co następuje:**

Artykuł 1

Dla celów niniejszego Protokołu, wyrażenie „Konwencja” oznacza Konwencję o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR).

Artykuł 2

Artykuł 23 Konwencji zostaje zmieniony w następujący sposób:

1) Ustęp 3 otrzymuje następujące brzmienie:

„3. Odszkodowanie nie może jednak przekraczać 8,33 jednostki rozrachunkowej za 1 kilogram brakującej wagi brutto.”

2) Do artykułu 23 dodaje się ustępy 7, 8 i 9 o następującym brzmieniu:

„7. Jednostka rozrachunkowa”, o której mowa w niniejszej Konwencji jest specjalnym prawem ciągnięcia utworzonym przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy. Kwota, o której mowa w ustępie 3 niniejszego artykułu, zostanie przeliczona na walutę krajową Państwa Sądu, do którego wpłynął wniosek w sprawie, na podstawie wartości wspomnianej waluty w dniu oceny lub w dniu określonym przez Strony. Wartość waluty krajowej, w kontekście specjalnego prawa ciągnięcia, państwa będącego członkiem Międzynarodowego Funduszu Walutowego, zostanie obliczona zgodnie z metodą wartościowania stosowaną przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy i obowiązującą w

dniu określonym dla jego operacji i transakcji. Wartość waluty krajowej państwa, które nie jest członkiem Międzynarodowego Funduszu Walutowego, w odniesieniu do specjalnego prawa ciągnięcia, zostanie obliczona w sposób określony przez to państwo.

8. Jednakże, państwo, które nie jest członkiem Międzynarodowego Funduszu Walutowego i którego prawo nie zezwala na stosowanie postanowień ustępu 7 niniejszego artykułu, może w momencie ratyfikacji lub przystąpienia do niniejszego Protokołu albo w dowolnym późniejszym terminie, oświadczyć, że ograniczenie odpowiedzialności przewidziane w ustępie 3 niniejszego artykułu do zastosowania na terytorium wspomnianego państwa, wynosić będzie 25 jednostek monetarnych. Wymieniona w niniejszym ustępie jednostka monetarna odpowiada 10/31 gramom złota próby 0.900. Przeliczenie wspomnianej kwoty na walutę krajową powinno odbyć się zgodnie z prawem danego państwa.

9. Obliczenie, o którym mowa w ostatnim zdaniu ustępu 7 niniejszego artykułu i przeliczenie, o którym mowa w ustępie 8 niniejszego artykułu powinno odbyć się w taki sposób, aby w walucie krajowej danego państwa w możliwie najbliższy sposób wyrazić tę samą rzeczywistą wartość kwoty określonej w ustępie 3 niniejszego artykułu, jaka została wyrażona w jednostkach rozrachunkowych. Dane państwo poinformuje Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych o sposobie obliczenia, stosownie do ustępu 7 niniejszego artykułu lub, w zależności od okoliczności, o wyniku przeliczenia, o którym mowa w ustępie 8 niniejszego artykułu, w momencie składania dokumentu określonego w artykule 3 Protokołu do Konwencji CMR, a także każdorazowo w momencie wystąpienia jakichkolwiek późniejszych zmian we wspomnianym sposobie obliczenia lub wyniku przeliczenia.”.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Artykuł 3

1. Niniejszy Protokół pozostaje otwarty do podpisu dla państw, które podpisały bądź przystąpiły do Konwencji oraz są członkami Europejskiej Komisji Gospodarczej bądź zostały do niej przyjęte w charakterze doradczych, zgodnie z punktem 8 regulaminu tej Komisji.

2. Niniejszy Protokół pozostanie otwarty do przystąpienia dla państw, określonych w ustępie 1 niniejszego artykułu, które są Stronami Konwencji.

3. Państwa, które mogą uczestniczyć w pewnych pracach Europejskiej Komisji Gospodarczej stosownie do punktu 11 regulaminu tej Komisji, a także przystąpiły do Konwencji, mogą stać się Umawiającymi się Stronami niniejszego Protokołu po przystąpieniu do niego po jego wejściu w życie.

4. Niniejszy Protokół pozostanie otwarty do podpisania w Genewie od dnia 1 września 1978 roku do dnia 31 sierpnia 1979 roku włącznie. Po tej dacie pozostanie on otwarty do przystąpienia.

5. Niniejszy Protokół podlega ratyfikacji przez państwa, które ratyfikowały Konwencję lub do niej przystąpiły.

6. Ratyfikacja bądź przystąpienie będzie dokonane przez złożenie dokumentu u Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych.

7. Każdy dokument ratyfikacji lub przystąpienia złożony po dacie wejścia w życie poprawki do niniejszego Protokołu dotyczącej wszystkich Umawiających się Stron lub po spełnieniu wszystkich warunków koniecznych do wejścia w życie takiej poprawki

dotyczącej wszystkich Umawiających się Stron, będzie uznawany za odnoszący się do Protokołu zmienionego przez poprawkę.

Artykuł 4

1. Niniejszy Protokół wejdzie w życie dziewięćdziesiątego dnia po złożeniu przez pięć państw, o których mowa w artykule 3 ustępy 1 i 2 niniejszego Protokołu, dokumentu ratyfikacji lub przystąpienia.

2. Dla każdego państwa, które Protokół ratyfikuje lub do niego przystąpi po złożeniu dokumentu ratyfikacji lub przystąpienia przez pięć państw, niniejszy Protokół wejdzie w życie dziewięćdziesiątego dnia po złożeniu dokumentu ratyfikacji lub przystąpienia przez wymienione państwo.

Artykuł 5

1. Każda Umawiająca się Strona będzie mogła wypowiedzieć niniejszy Protokół przez notyfikację skierowaną do Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych.

2. Wypowiedzenie nabierze mocy po upływie dwunastu miesięcy od daty otrzymania notyfikacji o wypowiedzeniu przez Sekretarza Generalnego.

3. Każda Umawiająca się Strona, która przestaje być Stroną Konwencji, przestaje jednocześnie być Stroną Protokołu.

Artykuł 6

Jeżeli po wejściu w życie niniejszego Protokołu ilość Umawiających się Stron stanie się, skutkiem wypowiedzeń, mniejsza niż pięć, niniejszy Protokół przestanie obowiązywać od daty, w której ostatnie z tych wypowiedzeń nabierze mocy. Przystanie on także obowiązywać z datą wygaśnięcia Konwencji.

Artykuł 7

1. Każde państwo może w chwili składania dokumentów ratyfikacji lub przystąpienia albo w dowolnym późniejszym czasie oświadczyć w drodze notyfikacji skierowanej do Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych, że niniejszy Protokół będzie miał zastosowanie do wszystkich lub części terytoriów, które reprezentuje ono w stosunkach międzynarodowych i w odniesieniu do którego złożyło oświadczenie, zgodnie z artykułem 46 Konwencji. Niniejszy Protokół będzie miał zastosowanie do terytorium lub do terytoriów wymienionych w notyfikacji, poczynając od dziewięćdziesiątego dnia po otrzymaniu tej notyfikacji przez Sekretarza Generalnego, albo jeżeli w tym dniu Protokół nie wszedł jeszcze w życie, od daty jego wejścia w życie.

2. Każde państwo, które złoży zgodnie z poprzednim ustępem oświadczenie, mające na celu spowodowanie zastosowania niniejszego Protokołu do terytorium, które reprezentuje ono w stosunkach międzynarodowych, będzie mogło zgodnie z artykułem 5 wypowiedzieć Protokół w odniesieniu do tego terytorium.

Artykuł 8

Każdy spór między dwiema lub wieloma Umawiającymi się Stronami, dotyczący interpretacji lub stosowania niniejszego Protokołu, którego Strony nie mogłyby rozstrzygnąć w drodze rokowań lub w inny sposób, może być wniesiony na żądanie którejkolwiek z zainteresowanych Umawiających się Stron do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w celu rozstrzygnięcia.

Artykuł 9

1. Każda Umawiająca się Strona będzie mogła w chwili podpisywania, ratyfikowania lub przystąpienia do niniejszego Protokołu oświadczyć w drodze notyfikacji skierowanej do Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych, że nie uważa się za związaną artykułem 8 niniejszego Protokołu. Inne Umawiające się Strony nie będą związane artykułem 8 niniejszego Protokołu wobec Umawiającej się Strony, która sformułuje takie zastrzeżenie.

2. Oświadczenie, o którym mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, może być w każdej chwili wycofane drogą notyfikacji skierowanej do Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych.

3. Żadne inne zastrzeżenie do niniejszego Protokołu nie będzie dopuszczone.

Artykuł 10

1. Po upływie trzyletniego okresu obowiązywania niniejszego Protokołu, każda Umawiająca się Strona będzie mogła drogą ratyfikacji skierowanej do Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych zażądać zwołania konferencji mającej na celu dokonanie przeglądu niniejszego Protokołu. Sekretarz Generalny powiadomi o tym żądaniu wszystkie Umawiające się Strony i zwoła konferencję przeglądową, jeżeli w terminie czterech miesięcy od daty notyfikacji skierowanej przez niego co najmniej jedna czwarta Umawiających się Stron powiadomi go o swej zgodzie na to żądanie.

2. Jeżeli konferencja zwoływana jest zgodnie z poprzednim ustępem, Sekretarz Generalny zawiadomi o tym wszystkie Umawiające się Strony i zaprosi je do przedstawienia w terminie trzech miesięcy propozycji, których rozpatrzenia przez konferencję życzyłby sobie. Sekretarz Generalny zakomunikuje wszystkim Umawiającym się Stronom tymczasowy porządek dzienny konferencji, jak również tekst tych propozycji, co najmniej na trzy miesiące przed datą otwarcia konferencji.

3. Sekretarz Generalny zaprosi na każdą konferencję zwołaną zgodnie z niniejszym artykułem wszystkie państwa wskazane w artykule 3 ustępy 1 i 2, jak również państwa, które stały się Umawiającymi się Stronami na podstawie artykułu 3 ustęp 3 niniejszego Protokołu.

Artykuł 11

Oprócz notyfikacji przewidzianych w artykule 10, Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych będzie notyfikował państwom, o których mowa w artykule 3 ustępy 1 i 2 niniejszego Protokołu, jak również państwom, które stały się Umawiającymi się Stronami, zgodnie z artykułem 3 ustęp 3 niniejszego Protokołu, o:

- a) ratyfikacjach i przystąpieniach zgodnie z artykułem 3;
- b) datach wejścia w życie niniejszego Protokołu, zgodnie z artykułem 4;
- c) powiadomieniach otrzymanych zgodnie z artykułem 2 ustęp 2;
- d) wypowiedzeniach zgodnie z artykułem 5;
- e) wygaśnięciu niniejszego Protokołu zgodnie z artykułem 6;
- f) notyfikacjach otrzymanych zgodnie z artykułem 7;
- g) oświadczeniach i notyfikacjach otrzymanych zgodnie z artykułem 9 ustępy 1 i 2.

Artykuł 12

Po dniu 31 sierpnia 1979 roku oryginał niniejszego Protokołu zostanie złożony Sekretarzowi Generalnemu Narodów Zjednoczonych, który prześle jego należycie uwierzytelnione odpisy każdemu z państw, o których mowa w artykule 3 ustępy 1, 2 i 3 niniejszego Protokołu.

Sporządzono w Genewie dnia piątego lipca tysiąc dziewięćset siedemdziesiątego ósmego roku, w jednym egzemplarzu, w językach angielskim i francuskim, przy czym obydwie teksty są jednakowo autentyczne.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani, należycie do tego upoważnieni, podpisali niniejszy Protokół w imieniu

**PROTOCOL
TO THE CONVENTION
on the Contract for the International Carriage
of Goods by Road
(CMR)**

done at Geneva on 5 July 1978

UNITED NATIONS

NATIONS UNIES

PROTOCOL TO THE CONVENTION ON THE CONTRACT FOR THE
INTERNATIONAL CARRIAGE OF GOODS BY ROAD (CMR)

THE PARTIES TO THE PRESENT PROTOCOL,
BEING PARTIES to the Convention on the Contract for the International Carriage of
Goods by Road (CMR), done at Geneva on 19 May 1956,
HAVE AGREED as follows:

Article 1

For the purpose of the present Protocol "Convention" means the Convention on the
Contract for the International Carriage of Goods by Road (CMR).

Article 2

Article 23 of the Convention is amended as follows:

(1) Paragraph 3 is replaced by the following text:

"3. Compensation shall not, however, exceed 8.33 units of account per
kilogram of gross weight short."

(2) At the end of this article the following paragraphs 7, 8 and 9 are added:

"7. The unit of account mentioned in this Convention is the Special
Drawing Right as defined by the International Monetary Fund. The amount
mentioned in paragraph 3 of this article shall be converted into the national
currency of the State of the Court seized of the case on the basis of the
value of that currency on the date of the judgement or the date agreed upon
by the Parties. The value of the national currency, in terms of the Special
Drawing Right, of a State which is a member of the International Monetary Fund,
shall be calculated in accordance with the method of valuation applied by the
International Monetary Fund in effect at the date in question for its operations
and transactions. The value of the national currency, in terms of the Special
Drawing Right, of a State which is not a member of the International Monetary
Fund, shall be calculated in a manner determined by that State.

8. Nevertheless, a State which is not a member of the International Monetary
Fund and whose law does not permit the application of the provisions of
paragraph 7 of this article may, at the time of ratification of or accession
to the Protocol to the CMR or at any time thereafter, declare that the limit of
liability provided for in paragraph 3 of this article to be applied in its
territory shall be 25 monetary units. The monetary unit referred to in this
paragraph corresponds to 10/31 gram of gold of millesimal fineness nine hundred.
The conversion of the amount specified in this paragraph into the national
currency shall be made according to the law of the State concerned.

9. The calculation mentioned in the last sentence of paragraph 7 of this article and the conversion mentioned in paragraph 8 of this article shall be made in such a manner as to express in the national currency of the State as far as possible the same real value for the amount in paragraph 3 of this article as is expressed there in units of account. States shall communicate to the Secretary-General of the United Nations the manner of calculation pursuant to paragraph 7 of this article or the result of the conversion in paragraph 8 of this article as the case may be, when depositing an instrument referred to in article 3 of the Protocol to the CMR and whenever there is a change in either."

FINAL PROVISIONS

Article 3

1. This Protocol shall be open for signature by States which are signatories to, or have acceded to the Convention and are either members of the Economic Commission for Europe or have been admitted to that Commission in a consultative capacity under paragraph 8 of that Commission's terms of reference.
2. This Protocol shall remain open for accession by any of the States referred to in paragraph 1 of this article which are Parties to the Convention.
3. Such States as may participate in certain activities of the Economic Commission for Europe in accordance with paragraph 11 of that Commission's terms of reference which have acceded to the Convention may become Contracting Parties to this Protocol by acceding thereto after its entry into force.
4. This Protocol shall be open for signature at Geneva from 1 September 1978 to 31 August 1979 inclusive. Thereafter, it shall be open for accession.
5. This Protocol shall be subject to ratification after the State concerned has ratified or acceded to the Convention.
6. Ratification or accession shall be effected by the deposit of an instrument with the Secretary-General of the United Nations.
7. Any instrument of ratification or accession deposited after the entry into force of an amendment to the present Protocol with respect to all Contracting Parties or after the completion of all measures required for the entry into force of the amendment with respect to all Contracting Parties shall be deemed to apply to the Protocol as modified by the amendment.

Article 4

1. This Protocol shall enter into force on the ninetieth day after five of the States referred to in article 3, paragraphs 1 and 2 of this Protocol, have deposited their instruments of ratification or accession.
2. For any State ratifying or acceding to it after five States have deposited their instruments of ratification or accession, this Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the said State has deposited its instrument of ratification or accession.

Article 5

1. Any Contracting Party may denounce this Protocol by so notifying the Secretary-General of the United Nations.
2. Denunciation shall take effect twelve months after the date of receipt by the Secretary-General of the notification of denunciation.
3. Any Contracting Party which ceases to be Party to the Convention shall on the same date cease to be Party to this Protocol.

Article 6

If, after the entry into force of this Protocol, the number of Contracting Parties is reduced, as a result of denunciations, to less than five, this Protocol shall cease to be in force from the date on which the last of such denunciations takes effect. It shall also cease to be in force from the date on which the Convention ceases to be in force.

Article 7

1. Any State may, at the time of depositing its instrument of ratification or accession or at any time thereafter, declare by a notification addressed to the Secretary-General of the United Nations that this Protocol shall extend to all or any of the territories for whose international relations it is responsible and in respect of which it has made a declaration in accordance with article 46 of the Convention. This Protocol shall extend to the territory or territories named in the notification as from the ninetieth day after its receipt by the Secretary-General or, if on that day the Protocol has not yet entered into force, as from the time of its entry into force.
2. Any State which has made a declaration under the preceding paragraph extending this Protocol to any territory for whose international relations it is responsible may denounce the Protocol separately in respect of that territory in accordance with the provisions of article 5 above.

Article 8

Any dispute between two or more Contracting Parties relating to the interpretation or application of this Protocol which the Parties are unable to settle by negotiation or other means may, at the request of any one of the Contracting Parties concerned, be referred for settlement to the International Court of Justice.

Article 9

1. Each Contracting Party may, at the time of signing, ratifying, or acceding to this Protocol, declare by a notification addressed to the Secretary-General of the United Nations that it does not consider itself bound by article 8 of this Protocol. Other Contracting Parties shall not be bound by article 8 of this Protocol in respect of any Contracting Party which has entered such a reservation.
2. The declaration referred to in paragraph 1 of this article may be withdrawn at any time by a notification addressed to the Secretary-General of the United Nations.
3. No other reservation to this Protocol shall be permitted.

Article 10

1. After this Protocol has been in force for three years, any Contracting Party may, by notification to the Secretary-General of the United Nations, request that a conference be convened for the purpose of reviewing this Protocol. The Secretary-General shall notify all Contracting Parties of the request and a review conference shall be convened by the Secretary-General if, within a period of four months following the date of notification by the Secretary-General not less than one-fourth of the Contracting Parties notify him of their concurrence with the request.
2. If a conference is convened in accordance with the preceding paragraph, the Secretary-General shall notify all the Contracting Parties and invite them to submit within a period of three months such proposals as they may wish the Conference to consider. The Secretary-General shall circulate to all Contracting Parties the provisional agenda for the Conference together with the texts of such proposals at least three months before the date on which the Conference is to meet.
3. The Secretary-General shall invite to any conference convened in accordance with this article all States referred to in article 3, paragraphs 1 and 2 and States which have become Contracting Parties under article 3, paragraph 3 of this Protocol.

Article 11

In addition to the notifications provided for in article 10, the Secretary-General of the United Nations shall notify the States referred to in article 3, paragraphs 1 and 2, of this Protocol and the States which have become Contracting Parties under article 3, paragraph 3, of this Protocol, of:

- (a) ratifications and accessions under article 3;
- (b) the dates of entry into force of this Protocol in accordance with article 4;
- (c) communications received under article 2, paragraph (2);
- (d) denunciations under article 5;
- (e) the termination of this Protocol in accordance with article 6;
- (f) notifications received in accordance with article 7;
- (g) declarations and notifications received in accordance with article 9, paragraphs 1 and 2.

Article 12

After 31 August 1979, the original of this Protocol shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations, who shall transmit certified true copies to each of the States mentioned in article 3, paragraphs 1, 2 and 3 of this Protocol.

DONE at Geneva, this fifth day of
July one thousand nine hundred and
seventy-eight, in a single copy in the
English and French languages, each
text being equally authentic.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned,
being duly authorized thereto, have
signed this Protocol in the name of

Po zaznajomieniu się z powyższym protokołem, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- został on uznany za słuszny zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych,
- jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony,
- będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 27 października 2010 r.

Prezes Rady Ministrów: *D. Tusk*

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *B. Komorowski*
L.S.